

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 17. decembra 2008 (22.12)
(OR. en)**

17172/08

COPOL	97
CONOP	101
CODUN	60
RECH	421
JAI	711
EDUC	289
MI	558
UD	238
IND	234

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady a nové smery činnosti Európskej únie v boji proti šíreniu zbraní hromadného ničenia a ich nosičov

Delegáciám v prílohe zasielame tieto texty, ktoré Rada (všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy) schválila 8. – 9. decembra 2008:

- závery Rady o nových smeroch činnosti Európskej únie v boji proti šíreniu zbraní hromadného ničenia a ich nosičov,
- nové smery činnosti Európskej únie v boji proti šíreniu zbraní hromadného ničenia a ich nosičov.

Záver Rady,
ako ich Rada schválila 8. – 9. decembra 2008

Rada víta aktívne vykonávanie stratégie EÚ proti šíreniu ZHN prijatej Európskou radou v decembri 2003.

Rada zdôrazňuje užitočnosť úsilia, ktoré sa vyvíja na ďalšie zlepšenie účinnosti vykonávania stratégie prostredníctvom cielenej činnosti. Preto schvaľuje dokument „Nové smery činnosti Európskej únie v boji proti šíreniu zbraní hromadného ničenia a ich nosičov“, v ktorom sa vymedzujú tieto ciele:

- aktualizovaný dokument o hodnotení rizika a hrozieb,
- modely zvyšovania informovanosti pre podniky, vedecké a akademické kruhy a finančné inštitúcie,
- zintenzívnenie spolupráce s tretími krajinami s cieľom pomôcť zlepšiť ich politiky zamerané na nešírenie a kontrolu vývozu,
- opatrenia zamerané na boj proti nehmatateľnému prenosu vedomostí a know-how vrátane mechanizmov spolupráce, pokiaľ ide o bdelosť konzulátov,
- zintenzívnenie úsilia zameraného na bránenie tokov šírenia a sankcií za šírenie,
- zintenzívnenie úsilia zameraného na boj proti financovaniu šírenia,
- zintenzívnenie koordinácie/spolupráce s príslušnými regionálnymi a medzinárodnými organizáciami a prispievania k nim.

Rada vyzýva príslušné zloženia a orgány Rady, Komisiu, iné inštitúcie a členské štáty, aby poskytli konkrétne nadviazanie na tento dokument s cieľom dosiahnuť jeho ciele do konca roku 2010.

NOVÉ SMERY ČINNOSTI EURÓPSKEJ ÚNIE
V BOJI PROTI
ŠÍŘENIU ZBRANÍ HROMADNÉHO NIČENIA
A ICH NOSIČOV

ÚVOD

V súčasnosti šírenie zbraní hromadného ničenia a ich nosičov predstavuje pre bezpečnosť európskych občanov ešte väčšiu hrozbu, ako v čase, keď sa prijala Európska stratégia proti šíreniu zbraní hromadného ničenia.

Šírenie jadrových, biologických a chemických zbraní a balistických striel a rakiet s dlhým doletom je naďalej veľkou hrozbou. Destabilizujúci vplyv šírenia zbraní na medzinárodnú bezpečnosť zintenzívňuje skutočnosť, že toto šírenie sa najrýchlejšie rozvíja v oblastiach, kde vládne napätie (Blízky východ a Ázia), čím sa toto napätie nielen zvyšuje, ale v dlhodobom horizonte sa zvyšuje aj riziko, že sa takéto zbrane skutočne použijú. Napriek opatreniam prijatým v oblasti nešírenia môže urýchlenie obchodu a globalizácia uľahčiť šírenie tovarov a technológií, čo môže prispieť k programom zameraným na ZHN. Takýto vývoj vyplýva nielen z ochoty niektorých štátov, ale aj z iniciatív súkromných a ilegálnych sietí. K tomuto sa pripája vznikajúce nebezpečenstvo, že takéto zbrane môžu vyvinúť a použiť teroristi.

Zbrane hromadného ničenia, ktoré môžu byť v rukách citlivých štátov alebo teroristov/nešťátnych aktérov, predstavujú jednu z najväčších bezpečnostných výziev, ktorým Európa bude niekedy čeliť. Našou najväčšou prioritou musí byť ochrana európskych občanov a našich priateľov a spojencov pred existujúcim a rastúcim nebezpečenstvom, ktoré predstavuje šírenie takýchto zbraní .

Aby boli opatrenia na nešírenie zbraní účinné, musia sa zakladať na týchto zásadách:

- posilňovanie režimu nešírenia prostredníctvom všeobecného uplatňovania a úplného vykonávania zmlúv a príslušných medzinárodných dohôd,
- rezolútne kroky na riešenie kríz šírenia a zabezpečenie vykonávania rezolúcií BR OSN,
- rezolútna operačná spolupráca v boji proti šíreniu s cieľom zabráňovať citlivým prenosom a bojovať proti ilegálnym sieťam.

Európska stratégia z roku 2003 a zásady, ktoré určujú činnosti EÚ (účinný multilateralizmus, prevencia a medzinárodná spolupráca) sú stále vysoko relevantné a musia sa naďalej uplatňovať. Tiež nám pomáhajú v plnení rezolúcie BR OSN 1540, ktorá pre medzinárodné spoločenstvo zostáva míľnikom, pokiaľ ide o nešírenie. Na základe skúseností a nového vývoja sa však musia vymedziť smery činnosti popri tých, ktoré sa už vykonávajú, tak, aby sa zvýšila účinnosť, vplyv a operatívnosť prístupu EÚ.

Naše ciele sú tieto:

- **zvýšiť profil opatrení na nešírenie v rámci EÚ** premenou tejto základnej bezpečnostnej otázky na prierezovú prioritu politík EÚ a členských štátov so zreteľom na všetky aspekty krokov na riešenie tohto javu,
- **vymedziť existujúce najlepšie postupy** s cieľom **podporiť šírenie takýchto postupov** na úrovni vnútroštátnych politík členských štátov,

- **podporovať lepšiu koordináciu a optimálnu mobilizáciu** vnútroštátnych politík členských štátov a existujúcich nástrojov a politík EÚ pri plnom rešpektovaní právomocí členských štátov a Spoločenstva v týchto oblastiach,
- **určiť oblasti, v ktorých sa kroky EÚ musia zintenzívniť.**

Hlavné ciele akčného plánu je možné zhrnúť takto:

- aktualizovaný dokument o hodnotení rizika a hrozieb,
- modely zvyšovania informovanosti pre podniky, vedecké a akademické kruhy a finančné inštitúcie,
- zintenzívnenie spolupráce s tretími krajinami s cieľom pomôcť zlepšiť ich politiky zamerané na nešírenie a kontrolu vývozu,
- opatrenia zamerané na boj proti nehmatateľnému prenosu vedomostí a know-how vrátane mechanizmov spolupráce, pokiaľ ide o bdelosť konzulátov,
- zintenzívnenie úsilia na bránenie tokov šírenia a sankcií za šírenie,
- zintenzívnenie úsilia na boj proti financovaniu šírenia,
- zintenzívnenie koordinácie/spolupráce s príslušnými regionálnymi a medzinárodnými organizáciami a prispievania k nim.

V nasledujúcom pláne sú vytýčené nové smery činnosti popri tých, ktoré sa už vykonávajú, pričom boli vypracované na základe výsledkov seminára o nešírení, ktorý zorganizovalo francúzske predsedníctvo v Paríži 15. a 16. júla 2008.

Je potrebné poznamenať, že zatiaľ čo činnosti zamerané na nešírenie tvoria dôležitú súčasť Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky, určité druhy opatrení je možné vykonávať len v rámci iných politík a nástrojov EÚ, ktoré by mohli prispieť k tomu istému cieľu (vrátane politík Spoločenstva a špecifických nástrojov, ako napríklad nástroj stability). V každom prípade, právomoci a autorita európskych inštitúcií a členských štátov, ako sú ustanovené v zmluvách, budú samozrejme rešpektované a použijú sa vhodné nástroje.

Vykonávanie záverov Rady z decembra 2007, v ktorých sa riešia chemické, biologické, rádiologické a jadrové riziká a biologická pripravenosť, tiež prispeje k cieľom nových smerov činnosti a ďalšej práci.

Prijatie tohto plánu Radou pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy poskytne európskym inštitúciám, členským štátom a iným zloženiam Rady usmernenia o synergetickej práci na vykonávaní stratégie boja proti ZHN.

Na financovanie určitých projektov je možné využiť rôzne finančné nástroje, ako napríklad nástroj stability, pokiaľ tieto projekty spadajú do ich rozsahu pôsobnosti a finančné prostriedky sú k dispozícii.

Každý krok alebo opatrenie obsiahnuté v tomto dokumente sa bude hodnotiť, bude sa o nich rokovať a budú sa formalizovať príslušnými orgánmi Rady podľa príslušných postupov pri plnom rešpektovaní právomocí Spoločenstva alebo členských štátov.

Na zabezpečenie súladu a synergií medzi prebiehajúcimi a budúcimi činnosťami a krokmi bude potrebná úzka koordinácia medzi inštitúciami EÚ a členskými štátmi.

OBSAH

I. ZNALOSŤ A PREDVÍDANIE

- vypracovanie návrhu dokumentu o hodnotení rizika a hrozieb,
- využitie siete nezávislých európskych „odborných obcí zameraných na nešírenie.

II. PREVENCIA

a) Prijatie účinnejších opatrení zameraných na boj proti nehmatateľnému prenosu vedomostí a know-how

- ochrana vedeckých a technických hodnôt,
- spolupráca v oblasti ostrážitosti konzulátov,
- zintenzívnenie úsilia zameraného na zvyšovanie informovanosti vedeckých a akademických kruhov,
- prijatie kódexov profesionálneho správania.

b) Zintenzívnenie úsilia zameraného na hmatateľné prenosy technológie, tovarov a zariadení

- skvalitnenie vnútroštátnych postupov na kontrolu vývozu,
- väčšie úsilie na zvýšenie informovanosti medzi podnikmi.

c) Prevencia a represívne opatrenia proti financovaniu šírenia

- posilnenie konzultácií a medzinárodných nástrojov,
- zvyšovanie informovanosti finančných inštitúcií a posilnenie mechanizmov na boj proti financovaniu šírenia,
- zlepšenie vykonávania finančných sankcií v súlade s medzinárodnými záväzkami vyplývajúcimi najmä z rezolúcií BR OSN.

III. ZABRAŇOVANIE A ZASTAVENIE

a) Zintenzívnenie úsilia zameraného na boj proti nedovolenému obchodovaniu s chemickými, biologickými, rádiologickými a jadrovými látkami a posilňovanie systémov na prerušenie tokov šírenia

- prerušenie toku šírenia,
- podpora posilnenia medzinárodných a multilaterálnych nástrojov na zabránenie tokov šírenia.

b) Obnovenie európskych rokovaní o sankčných opatreniach proti šíreniu

- posilnenie právnych prostriedkov na boj proti činom šírenia,
- dohoda na európskej úrovni o tom, aby nedovolený vývoz, sprostredkovanie a pašovanie zbraní a materiálov hromadného ničenia boli predmetom trestného stíhania.

IV. SPOLUPRÁCA A PODPORA

- systematickejšie vymedzenie geografických oblastí a prioritných oblastí technickej spolupráce,
- zvýšenie pomoci a spolupráce v oblasti boja proti šíreniu ZHN,
- posilnenie diplomatického pôsobenia prostredníctvom lepšieho využívania doložky o ZHN.

V. KOORDINÁCIA

- vytvorenie kurzu odbornej prípravy na vysokej úrovni pre európskych úradníkov, ktorí sa zaoberajú problémom šírenia,
- zlepšenie koordinácie všetkých aktérov a zdrojov EÚ,
- zvýšenie profilu opatrení Európskej únie a ich hodnotenia.

VI. ČASOVÝ RÁMEC VYKONÁVANIA

I. Znalosť a predvídanie

1. Vypracovanie návrhu dokumentu o hodnotení rizika a hrozieb

S cieľom lepšie zamerať a prispôbiť kroky EÚ by SITCEN malo vypracovať **osobitný dokument** pre hodnotenie trendov, rizík a hrozieb, pokiaľ ide o šírenie, vrátane hrozby prístupu teroristov k ZHN, ktorý by sa mal každý rok aktualizovať.

Takýto dokument, ktorý SITCEN vypracuje na základe rôznych druhov informácií, by mal:

- obsahovať aktuálnu analýzu rizík a hrozieb: celkovú situáciu v trendoch šírenia zbraní hromadného ničenia a ich nosičov a status programov šírenia jadrových, biologických a chemických zbraní a programov riadených striel v kontexte kríz šírenia,
- byť doplnený vedeckými štúdiami, a to najmä:
 - * osobitnou mapou sietí šírenia ZHN a požiadavkami na obstarávanie v prípade programov šírenia, najmä v jadrovej oblasti a oblasti balistických striel,
 - * určujúcimi faktormi v oblasti vedy, techniky („technologické odstavenia“) a priemyslu,
 - * štúdiou, v ktorej sa ustanovuje profil a postupy pre uskutočňovanie nezákonnej prepravy materiálu súvisiaceho so šírením prevádzkovateľmi zapojenými do takýchto tokov (leteckou, námornou, pozemnou, železničnou cestou...) a v ktorej by sa vymedzili subjekty, ktoré by mohli získať tovary súvisiace so šírením,
 - * hodnotením prioritných geografických zón a oblastí pre opatrenia pomoci a spolupráce EÚ v oblasti nešírenia,
 - * štúdiou o metódach a sieťach financovania šírenia, aktualizovanej podľa potreby.

- Tento dokument by mohli využívať príslušné orgány Rady zodpovedné za vypracovanie odporúčaných krokov, ktoré sa majú prijať na boj proti činnostiam súvisiacim so šírením, ktorý sa má podľa potreby predložiť Rade.

Úspešnosť tejto úlohy bude závisieť od množstva informácií a analytických vstupov, ktoré SITCEN-u poskytnú členské štáty. Komisia a príslušné orgány/agentúry EÚ (EUROPOL, EUROJUST, FRONTEX) sa k uvedenému plne pridružujú.

2. Využitie siete nezávislých európskych „odborných obcí“ zameraných na nešírenie

Činnosti EÚ zameranej na boj proti šíreniu by mohla pomôcť podpora zo strany **mimovládnej siete pre nešírenie**, ktorá spája inštitúty zahraničnej politiky a výskumné centrá špecializujúce sa na strategické oblasti EÚ, pričom buduje na užitočných sieťach, ktoré už existujú. Takáto sieť by sa mohla rozšíriť na inštitúcie v tretích krajinách, s ktorými EÚ vedie osobitné dialógy o nešírení.

Cieľom tejto siete nezávislých „odborných obcí“ zameraných na nešírenie by mala byť podpora politického a bezpečnostného dialógu a dlhodobých diskusií o opatreniach na boj proti šíreniu zbraní hromadného ničenia a ich nosičov v rámci občianskych spoločností, a najmä medzi expertmi, výskumníkmi a akademikmi. Bude predstavovať významný odrazový mostík pre činnosť EÚ a medzinárodného spoločenstva zameranú na nešírenie.

Tejto sieti by mohol predsedieť osobný zástupca GT/VP pre nešírenie v súlade s usmerneniami vymedzenými v rámci Centra pre ZHN so zreteľom na opatrenia na nešírenie.

CODUN/CONOP môže so sieťou konzultovať o otázkach súvisiacich s nešírením a jeho predstavitelia sa môžu zúčastňovať na zasadnutiach siete. Tieto zasadnutia sa môžu organizovať v úzkej spolupráci s týmito pracovnými skupinami.

Zasadnutie, na ktorom by sa stretli všetky „odborné obce“, by sa mohlo uskutočňovať v Bruseli alebo inde v EÚ každé dva roky a správa/odporúčania z neho by sa mali zaslať osobnému zástupcovi GT/VP pre nešírenie.

Preskúmať sa budú musieť možnosti a spôsoby finančných príspevkov.

II. Prevencia

A. Posilnenie opatrení zameraných na boj proti nehmateľnému prenosu vedomostí a know-how

1. Ochrana vedeckých a technických hodnôt

Majúc na pamäti, že je potrebná opatrnosť a je potrebné zabrániť špecializovanej odbornej príprave v disciplínach, ktoré by mohli prispieť k programom šírenia v citlivých krajinách, je veľmi dôležitým nástrojom v boji proti šíreniu dohľad nad prístupom cudzích štátnych príslušníkov do výskumných inštitúcií, útvarov alebo inštitúcií zapojených do vedeckej činnosti citlivého charakteru. Naším cieľom je posilniť efektívnosť členských štátov v tejto oblasti vymedzením oblastí spoločného záujmu, výmenou informácií o súčasných postupoch a prípadných krokoch, ktoré by sa mohli spoločne prijať.

1. Na základe dokumentu o hodnotení rizika a hrozieb by Rada mohla prijať spoločnú pozíciu, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať zoznamu oblastí vedeckej spolupráce.
2. Na tomto základe by sa príslušné pracovné skupiny vyzvali, aby:
 - si vymenili najlepšie postupy v tejto oblasti, čo by pomohlo určiť možné postupy,
 - preskúmali kroky, ktoré by sa mohli spoločne prijať s cieľom zvýšiť našu efektívnosť v tejto oblasti.

2. Spolupráca v oblasti ostražitosti konzulátov

Členské štáty by sa mohli vyzvať, aby zaviedli **postup pre ostražitosť konzulátov**, alebo ak už takýto postup existuje, aby ho posilnili s cieľom zabezpečiť efektívne riadenie prístupu cudzích štátnych príslušníkov na ich územie, pričom by zohľadnili závery uvedeného dokumentu o hodnotení rizika a hrozieb. Príslušné vnútroštátne orgány zodpovedné za vydávanie víz musia byť lepšie informované o problémoch súvisiacich s opatreniami na nešírenie.

Príslušné inštitúcie EÚ a/alebo iné subjekty by mohli v súlade so zmluvami zakladajúcimi EÚ vypracovať návrh vzhľadom na rozhodnutie Rady/zástupcov členských štátov, ktorí sa stretli na zasadnutí Rady, **ktorým sa nadväzuje európska spolupráca, pokiaľ ide o ostražitosť konzulátov**.

Takýto dokument by mohol **potvrdiť zásady** ostražitosti konzulátov (potrebu zabrániť nehmatateľným tokom šírenia v zmysle záväzkov prijatých členskými štátmi v súvislosti s rôznymi mechanizmami využívanými zásobovateľmi a zároveň podporovať rozvoj akademickej spolupráce v oblastiach, ktoré nie sú citlivé) a **zabezpečiť osobitné opatrenia európskej koordinácie**, a to najmä:

- **cieľ vzájomného oznamovania prípadov zamietnutia žiadosti o víza, ktoré je** oprávnené z dôvodu rizika šírenia prostredníctvom konzulárnych miest v citlivých krajinách,
- **preskúmanie možností, ako by sa tento cieľ mohol zohľadniť**, a zváženie akýchkoľvek potrebných opatrení. V kontexte nadchádzajúceho zavedenia systému SIS II by sa mali zvážiť aj modality, ktoré by umožnili aj zahrnutie náležitých kategórií zápisov v SIS o osobách zapojených do činností súvisiacich so šírením,
- malo by sa zvážiť vytvorenie právneho mechanizmu umožňujúceho získavanie informácií zo SIS v prípade víz na dlhodobý pobyt.

3. Zintenzívnenie úsilia zameraného na zvyšovanie informovanosti vo vedeckých a akademických kruhoch

Akademické a vedecké kruhy je potrebné lepšie informovať o otázkach nešírenia vo všeobecnosti, ako aj o potenciálnych rizikách spojených s ich činnosťou. Všetci sa zhodujeme v tom, že je potrebné zvýšiť priemernú úroveň vedomostí v tomto ohľade. Možné opatrenia by mohli zahŕňať:

- lepšiu výmenu informácií medzi univerzitami, laboratóriami a príslušnými orgánmi členských štátov. V tejto súvislosti by mohli byť užitočné workshopy alebo semináre organizované členskými štátmi alebo príslušnými orgánmi EÚ. Ich cieľom by mohla byť výmena najlepších postupov,
- rokovania v príslušných skupinách EÚ o iniciatívach, ktoré by sa mohli prijať, ako napríklad: vymedzenie disciplín a otázok, ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť; vytvorenie „centier informovanosti“ na univerzitách, ktoré by mohli zahŕňať štandardné informácie a vyškolený personál, kontaktné body na univerzitách týkajúce sa otázok bezpečnosti a nešírenia, atď.

4. Prijatie kódexov profesionálneho správania

Existujúce kódexy profesionálneho správania pre vedcov by sa mohli doplniť. Cieľom je zvyšovať informovanosť o tom, že legitímna práca môže mať dvojaké použitie.

- Po zostavení zoznamu existujúcich kódexov profesionálneho správania pre vedcov v členských štátoch EÚ, v ktorých sa vyzýva k neúčasti na činnostiach, ktoré sú v rozpore s cieľmi nešírenia a
- po zhrnutí výsledkov rokovaní rôznych príslušných orgánov,
- by sa mali vymedziť činnosti na podporu prijatia (napr. vzdelávacími inštitúciami) kódexov profesionálneho správania pre vedcov v rámci EÚ a podporiť prijatie takýchto kódexov tretími krajinami.

B. Zintenzívnenie úsilia zameraného na hmatateľné prenosy technológie, tovarov a zariadení

1. Skvalitnenie vnútroštátnych postupov na kontrolu vývozu

Kontrola vývozu položiek s dvojakým použitím a citlivých položiek sa riadi zmeneným a doplneným nariadením Rady (ES) č. 1334/2000. Vychádzajúc z odporúčaní prijatých na zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy v októbri 2004 a s cieľom doplniť ich (po partnerskom preskúmaní medzi členskými štátmi) a bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov a najmä ich právo udeliť vývozné povolenie, by sa v súlade s v súčasnosti platným nariadením, a s cieľom optimalizovať vnútroštátne vykonávacie postupy, mohli podporiť tieto opatrenia:

- pravidelné a dôkladné školenie kontrolných orgánov zamerané na technickú charakteristiku kontrolovaných tovarov,
- zvážiť zlepšenie vynucovacích opatrení (ako napríklad: automatizácia postupov, zlepšená koordinácia medzi agentúrami, lepšie využitie tímu odborníkov vytvoreného v roku 2004, podpora začatia používania bezpečného systému umožňujúceho výmenu informácií on-line o odmietnutí vývozu, sprostredkovania a tranzitu),
- analýza SITCEN-u predložená orgánom Rady sa zašle aj vnútroštátnym orgánom zodpovedným za kontrolu vývozu s cieľom poskytnúť im širokú škálu informácií.

S cieľom podporiť zlepšenie vnútroštátnych postupov na kontrolu vývozu by Komisia a výbor vytvorený podľa článku 18 nariadenia mohli bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov, zvážiť tieto opatrenia:

- vytvorenie príručiek osvedčených postupov týkajúcich sa kontrolných postupov vývozu položiek s dvojakým použitím v súlade s nariadením,
- podpora príslušnej výmeny skúseností s cieľom zvýšiť kapacitu členských štátov, pokiaľ ide o kontrolu vývozu,
- príspevok k identifikácii zložiek kurzov odbornej prípravy v rámci, ktorý sa má vymedziť, pri zohľadnení ďalších priorít EÚ,
- technické preskúmanie návrhov úprav zoznamov na kontrolu vývozu v súlade s príslušnými ustanoveniami nariadenia.

2. Väčšie úsilie na zvýšenie informovanosti medzi podnikmi

Členské štáty sa vyzývajú, aby vyvinuli väčšie úsilie na **zvýšenie informovanosti medzi podnikmi**. Mohli by sa podporiť najmä tieto opatrenia:

- systematickejšie úsilie zamerané na zvyšovanie informovanosti sa pri zohľadnení najlepších postupov EÚ vyvinie na úrovni hospodárskych subjektov, ktorých činnosti môžu byť citlivé z hľadiska šírenia zbraní hromadného ničenia a ich nosičov, s osobitným úsilím na úrovni profesijných federácií, najmä podporou pravidelných formálnych a neformálnych kontaktov medzi týmito subjektami a dotknutými správnymi orgánmi,
- vypracovanie vnútroštátnych informačných dokumentov/zlepšenie webových stránok jednotlivých členských štátov vysvetľujúcich legislatívny rámec a sankcie za obchádzanie týchto postupov.

Na **európskej úrovni** by sa mohli zväžiť tieto opatrenia:

- zvyšovanie informovanosti v rámci EÚ: organizovanie seminárov na úrovni EÚ, najmä s profesijnými federáciami,
- vypracovanie štandardných informačných dokumentov vysvetľujúcich platný legislatívny rámec,
- výmena skúseností týkajúca sa zavedených mechanizmov.

C. Prevenca a represívne opatrenia proti financovaniu šírenia

Programy šírenia by vzhľadom na potrebné investície a nákupy mohli potrebovať značnú finančnú podporu. Financovaniu šírenia je preto potrebné venovať osobitnú pozornosť, pričom je potrebné mu brániť a musí sa trestať.

1. Posilnenie konzultácií a medzinárodných nástrojov

- Členské štáty sa vyzývajú, aby pokračovali vo svojom úsilí v rámci FATF a dodržiavali medzinárodné pravidlá a postupy, ktoré by sa mohli podľa potreby prijať na zlepšenie boja proti financovaniu šírenia. Členské štáty vyzývajú skupinu FATF, aby prijala náležité opatrenia s cieľom zabezpečiť účasť všetkých členských štátov EÚ vo FATF.
- S cieľom podporiť medzinárodné úsilie boja proti financovaniu šírenia sa týmto bojom bude systematickejšie zaoberať aj v rozhovoroch s tretími krajinami.

2. Zvyšovanie informovanosti finančných inštitúcií a posilňovanie mechanizmov na boj proti financovaniu šírenia

V očakávaní posilňovania medzinárodných nástrojov a v súlade s prístupom opísaným v bode 1

sa členské štáty vyzývajú, aby:

- vyvinuli osobitné úsilie na zvýšenie informovanosti finančných inštitúcií s cieľom nielen zabrániť financovaniu činností šírenia, ale aj chrániť naše banky pred zlými úmyslami šíritel'ov,
- zlepšili spoluprácu medzi správnymi orgánmi a orgánmi finančného dohľadu a podporovali v prípade potreby prenos relevantných informácií na uplatňovanie obozretného postupu, pokiaľ ide o financovanie.

Komisia by na základe pokroku dosiahnutého v práci v rámci FATF mohla zanalyzovať možnosti na podporu ostražiteľnosti finančných inštitúcií v súvislosti s bojom proti financovaniu šírenia.

3. Zlepšenie uplatňovania finančných sankcií v súlade s medzinárodnými právnymi záväzkami vyplývajúcimi najmä z rezolúcií BR OSN

Príslušné orgány Rady a pracovné skupiny podporia výmenu informácií a osvedčených postupov v súvislosti s bojom proti financovaniu šírenia a v súlade s medzinárodnými záväzkami. Na tento účel by Rada bez toho, aby sa tým zdvojila práca FATF, mohla:

- požiadať členské štáty, aby poskytli spätnú väzbu, pokiaľ ide o ich skúsenosti s uplatňovaním finančných sankcií od prijatia rezolúcií o Iráne a KĽDR, pričom by poukázali predovšetkým na problémy, ktoré sa vyskytli v bankovom sektore, a na zlepšenia, ktoré by sa mohli vykonať, a zohľadnili by získané skúsenosti s uplatňovaním sankcií vo všeobecnosti na základe príslušných rezolúcií BR OSN,
- preskúmať v skupine radcov pre vonkajšie vzťahy v zložení pre sankcie súčasne najlepšie postupy pre sankcie a podľa potreby ich pri zohľadnení vykonanej práce aktualizovať.

III. Zabraňovanie a zastavenie

A. Zintenzívnenie úsilia zameraného na boj proti nedovolenému obchodovaniu s chemickými, biologickými, rádiologickými a jadrovými látkami a posilňovanie systémov na prerušenie tokov šírenia

1. Prerušenie toku šírenia

- EÚ bude naďalej pokračovať v úsilí o posilnenie svojich vonkajších hraníc proti hrozbe nedovoleného obchodovania s chemickými, biologickými, rádiologickými a jadrovými látkami.

- Členské štáty sa vyzývajú, aby:
 - * vykonali náhodné kontroly na základe kritérií rizík a zvýšenej výmeny informácií o subjektoch podozrivých z nedovoleného obchodovania, ktoré sa predložia v dokumente SITCEN-u,
 - * preskúmali podmienky, za ktorých sa výmena informácií o subjektoch podozrivých z nedovoleného obchodovania môže účinne zvýšiť,
 - * pokračovali v spoločných colných operáciách organizovaných v rámci pracovnej skupiny pre colnú spoluprácu (PSCS), ktoré sa už uskutočňujú s cieľom bojovať proti šíreniu,
 - * začali diskusiu o tom, ako lepšie koordinovať prostriedky, ktoré sú k dispozícii pre operácie zamerané na zákaz (najmä odborné znalosti).

2. Podpora posilňovania medzinárodných a multilaterálnych nástrojov na zabránenie tokov šírenia

Rada by mohla prijať závery, v ktorých vyzýva:

- členské štáty, aby čo najskôr ratifikovali protokol z roku 2005 k Dohovoru o potláčaní protiprávných činov ohrozujúcich bezpečnosť námornej plavby,
- po podpísaní protokolu z roku 2005 všetkými členskými štátmi, k vypracovaniu mechanizmu dopĺňujúceho protokol, ktorým by členské štáty EÚ mohli – ak je to v súlade s ich vnútroštátnymi právnymi predpismi – udeliť predbežný vzájomný súhlas na vstup na palubu podozrivých plavidiel plávajúcich pod ich vlajkou na širom mori.

Podľa článku 19 Zmluvy o EÚ sa vyvinie účinnejšie úsilie o harmonizáciu pozícií členských štátov EÚ na medzinárodných fórach (najmä pokiaľ ide o iniciatívu predloženú Medzinárodnou organizáciou pre civilné letectvo).

Účasť EÚ na Iniciatíve na obmedzenie šírenia (PSI) bude jedným z hlavných cieľov na zvýšenie účinnosti jej činností. Krajiny EÚ a príslušné inštitúcie EÚ sa vyzývajú, aby sa v roku 2009 zišli v zložení regionálnej operačnej skupiny expertov PSI s cieľom posúdiť možnú angažovanosť EÚ v PSI.

B. Obnovenie európskych rokovaní o sankčných opatreniach proti šíreniu

1. Posilnenie právnych prostriedkov na boj proti činom šírenia

Členské štáty sa vyzývajú, aby vypracovali prehľad súčasných postupov a právnych predpisov súvisiacich s prevenciou a trestaním činov šírenia s cieľom zistiť prípadné nedostatky.

Vyzývajú sa, aby zvýšili účinnosť, jednotnosť, zviditeľnenie a odstrašujúci charakter ich vnútroštátnych vynucovacích opatrení v kontexte boja proti šíreniu zbraní hromadného ničenia a ich nosičov.

Rada vyzýva príslušné inštitúcie a pracovné skupiny, aby vykonali porovnávaciu štúdiu o tejto otázke.

2. Dohoda na európskej úrovni o tom, aby nedovolený vývoz, sprostredkovanie a pašovanie zbraní a materiálov hromadného ničenia boli predmetom trestného stíhania

S cieľom bojovať proti šíreniu by sa Rada mohla dohodnúť na tom, že **trestné stíhanie** je primeranou sankciou za **nedovolený vývoz, sprostredkovanie a pašovanie zbraní a materiálov hromadného ničenia**.

Takéto rozhodnutie by umožnilo dosiahnuť ciele EÚ v oblasti nešírenia v súlade s vyhlásením Európskej Rady z 18. júna 2004, v ktorom sa uvádza pojem konvergenzie sankcií.

IV. Spolupráca a podpora

EÚ sa zaväzuje pokračovať v koordinácii s inými darcami a podľa potreby ju zintenzívniť s cieľom zabezpečiť komplementárnosť a maximalizovať vplyv.

1. Systematickejšie vymedzenie geografických oblastí a prioritných oblastí technickej spolupráce

V súčinnosti s príslušnými oddeleniami a najmä na základe štúdií SITCEN-u vypracuje Generálny sekretariát Rady dvojročný dokument **vymedzujúci geografické priority** pre spoluprácu EÚ s tretími krajinami. Tento dokument sa predloží príslušným pracovným skupinám (CONOP, CODUN a PBV), ktoré ho potvrdia. Komisia sa plne zapája.

V tomto dokumente sa vymedzia kritériá zvolené na vymedzenie geografických priorít EÚ. Budú sa musieť zdôrazniť reálne požiadavky na posilnenie opatrení na boj proti šíreniu, a to v úzkom spojení s analýzami SITCEN-u.

2. Zvýšenie pomoci a spolupráce v oblasti boja proti šíreniu ZHN

- **EÚ sa zaväzuje naďalej vykonávať a zintenzívniť** činnosť na podporu režimu zmluvy (jednotné akcie, ktoré sa prijali alebo sú v procese prijatia na podporu MAAE, CTBTO a zabezpečenie rádioaktívnych zdrojov), Dohovoru o zákaze chemických zbraní, Dohovoru o zákaze biologických zbraní, rezolúcie 1540, Haagskeho kódexu správania (plán na jeho všeobecné uplatňovanie a finančná podpora pre vytvorenie interného systému HCOC na spracovanie údajov), kódexu správania pre bezpečnosť rádioaktívnych zdrojov, usmernení týkajúcich sa dovozu a vývozu rádioaktívnych zdrojov, ďalších diplomatických demaršov očakávaných na podporu nadobudnutia účinnosti Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok a všeobecného uplatňovania Dohovoru o biologických a toxínových zbraniach, Dohovoru o chemických zbraniach, zmeneného a doplneného dohovoru o fyzickej ochrane jadrového materiálu a demaršov, ako aj na podporu začatia rokovaní o zmluve o zákaze výroby štiepneho materiálu. EÚ bude tiež naďalej podporovať celosvetovú iniciatívu na boj proti jadrovému terorizmu (GICNT).

- **Podpora bezpečnostnej kultúry v oblasti chemických, biologických, rádiologických a jadrových látok**

Za prioritné by sa mali považovať tieto opatrenia:

- vytvorenie regionálnych centier poskytujúcich odbornú prípravu, pokiaľ ide o bezpečnostnú kultúru v oblasti **chemických, biologických, rádiologických a jadrových látok**,
- podpora opatrení MAAE na zvýšenie zabezpečenia jadrových a rádioaktívnych materiálov a jadrových zariadení,
- koordinovaný a komplementárny prístup k problémom biologickej bezpečnosti a biologickej ochrany zaručujúci optimálne riadenie najmä v oblasti biologických rizík a hrozieb,
- ďalšie oblasti, pre ktoré môže byť podpora bezpečnostnej kultúry relevantná: **posilňovanie** systémov kontroly vývozu na základe súčasných a predchádzajúcich skúseností a prebiehajúcich podporných činností, posilňovanie riadenia na hraniciach, pokiaľ ide o materiály, ktoré by mohli využiť teroristi, ako sú napríklad toxické chemické látky, a nedovolené obchodovanie a finančné monitorovanie.

3. Posilnenie diplomatického pôsobenia prostredníctvom lepšieho využívania doložky o ZHN

S cieľom čo najlepšie využívať doložku o nešírení ZHN začlenenú do dohôd EÚ s tretími krajinami od roku 2003 dáva Rada Generálnemu sekretariátu Rady pokyn, aby v súčinnosti s Komisiou vypracoval **dokument posudzujúci vykonávanie doložky o ZHN**. V tomto dokumente, ktorý sa predloží Rade na schválenie:

- **sa navrhnú smery činnosti na zlepšenie procesu rokovania** o doložke (viac informácií pre CONOP a CODUN, príprava dokumentov vysvetľujúcich doložku, vytvorenej pre geografické skupiny a tretie štáty),
- **sa predložia návrhy na hodnotenie vykonávania tejto doložky tretími štátmi** na základe kritérií, ktoré sa určia (súladi so zmluvami, vykonávanie kontrol vývozu, správa o spolupráci s EÚ na základe tejto doložky),
- **sa predloží analýza postupu na začatie uplatňovania doložky v prípade jej nedodržania zo strany tretej krajiny.**

V. Koordinácia

1. Vytvorenie kurzu odbornej prípravy na vysokej úrovni pre európskych úradníkov, ktorí sa zaoberajú problémom šírenia

Rada žiada, aby jej príslušné inštitúcie a pracovné skupiny predložili do polovice roku 2009 návrh na vytvorenie do roku 2010 **európskeho kurzu odbornej prípravy** pre úradníkov členských štátov EÚ a EÚ na boj proti šíreniu ZHN a ich nosičov pri zohľadnení priorít stanovených Radou.

Cieľom tejto iniciatívy je zlepšiť úroveň vedeckých a technických odborných znalostí tohto personálu a podporovať šírenie spoločnej európskej administratívnej kultúry boja proti šíreniu, a to v sieťovom systéme.

Kurzy odbornej prípravy, ktorých podrobnosti sa určia na základe existujúcich prostriedkov (siete kurzov odbornej prípravy jednotlivých členských štátov s cieľom navrhnuť európske stretnutie), by mali poskytovať:

- teoretickú časť zameranú na tieto aspekty: všeobecné výzvy boja proti šíreniu, predstavenie mechanizmov na zabránenie šíreniu (organizácia, aktéri, zmluvy, kontrolné opatrenia a vedecké a technické aspekty, v porovnaní s európskymi postupmi),
- časť pozostávajúcu z návštev na miesta záujmu v rámci Európskej únie.

Mali by sa zohľadniť požiadavky na bezpečnosť, najmä tie, ktoré súvisia s dôvernosťou takejto odbornej prípravy, vzhľadom na citlivý charakter určitých informácií, ktoré sa môžu vymieňať počas kurzu odbornej prípravy.

2. Zlepšenie koordinácie všetkých aktérov a zdrojov EÚ

Odporúčajú sa najmä tieto opatrenia:

- **posilňovanie úlohy Centra pre ZHN** zavedením stretnutí v spojení so stretnutiami CONOP/CODUN, **kde sa prerokujú a pripravujú ďalšie modality s cieľom posilniť úlohu centra,**
- snaha o dosiahnutie väčšej koordinácie všetkých politik a nástrojov, ktoré prispievajú k vykonávaniu cieľov boja proti šíreniu, a najmä opatrení opísaných v tomto dokumente, pričom sa zohľadnia právomoci členských štátov a **Spoločenstva** v týchto oblastiach,
- **posilnenie úlohy Sitcen-u v analýze šírenia**
 - * zvýšenie účasti SITCEN-u, aby mohlo predložiť svoje analýzy v príslušných pracovných skupinách a PBV,
 - * možnosť zabezpečenia príležitostných prezentácií na príslušných fórach Rady v kontexte kríz šírenia, bez toho, aby boli dotknuté existujúce procesy rozhodovania,
- určenie **kontaktných miest v rámci ministerstiev zahraničných vecí a európskych inštitúcií zodpovedných za vykonávanie nových smerov činnosti,** možno zástupcov členských štátov v rámci pracovných skupín CONOP a CODUN. Títo korešpondenti budú preferovanými partnermi európskych inštitúcií a osobného zástupcu GT/VP v rokovaní o vykonávaní stratégie EÚ na boj proti šíreniu. Títo korešpondenti budú koordinovať svoju činnosť s korešpondentmi pre oblasť nešírenia na iných ministerstvách a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a budú najmä zvyšovať informovanosť o problémoch, ktoré sa riešia v rámci ich právomocí. K polročnej správe EÚ o vykonávaní stratégie EÚ proti šíreniu ZHN by sa mohol pripojiť aktualizovaný zoznam korešpondentov.

3. Zvýšenie profilu opatrení Európskej únie a ich hodnotenia

V súčinnosti s príslušnými oddeleniami Rady a Komisie sa príspevok GSR k polročnej správe o vykonávaní európskej stratégie boja proti šíreniu uvedie v prílohe, v ktorej sa spoja všetky opatrenia prijaté EÚ na podporu cieľov boja proti šíreniu. Tento dokument poskytne prehľad o spoločných krokoch a programoch pomoci Spoločenstva.

ČASOVÝ RÁMEC VYKONÁVANIA

Rada stanovila, že ciele tohto plánu by sa mali dosiahnuť do roku 2010.

Do konca prvej polovice roku 2009 GSR vypracuje a predloží Rade osobitný dokument o vykonávaní stratégie a najmä tohto plánu, v ktorom sa vymedzujú nové smery činnosti. Komisia sa do tejto činnosti plne zapája.
